

RACISME, NO.

* **NIVELL:** A partir de 12 anys.

* **TEMA:** Racisme

* **DURADA:** 1h i 30 minuts.

* **OBJECTIUS**

- Reflexionar sobre les causes i conseqüències del racisme.
- Reflexionar sobre la construcció social i cultural del racisme.
- Desmuntar estereotips sobre "l'altre".

* **DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT**

1. Explicació de l'activitat (3')
2. Philips 6-6 sobre el racisme: què entenem per racisme?
3. Dinàmica dels gomets: estereotips, prejudicis i discriminació
4. La visió de l'altre: El cas del Doctor Drew
5. La deshumanització de l'altre, els exterminis. Fragment de la Lista de "Shinler".
6. El canvi de perspectiva: cap a una societat no racista, conclusions i debat

1- Explicació de l'activitat (3')

Fer una introducció curta sobre el tema de la dinàmica i el seu funcionament: es faran diferents activitats que ens han de portar a reflexionar i debatre sobre el racisme i el perquè tenim actituds racistes. No es tracta de donar grans continguts teòrics sinó de fer una cosa pràctica i participativa. Per tal de poder anar recollint tot el que vagi sortint és bo demanar un parell de voluntaris perquè recullin tot el que anirà sorgint de les diferents reflexions i debats.

2- Philips 6-6: què entenem per racisme? (15')

Objectius: a) Reunir un bon nombre d'interpretacions sobre un tema; b) Evitar el monopoli interpretatiu i participatiu; c) Estimular el treball d'aquells participants tímids o passius.

Se subdivideix un grup gran en subgrups de sis persones i en sis minuts discuteixen una temàtica. Cada persona del grup tindrà un minut per exposar la seva opinió. Un dels membres del grup haurà de ser el secretari i portaveu. Aquest serà l'encarregat de calcular el temps i anar apuntant les idees que vagin sorgint. Després d'aquests sis minuts es farà la posada en comú. Tots els grups, a través del seu representant entraran a generar la discussió.

3- Dinàmica dels gomets (10')

Amb aquest exercici el que es busca es treballar amb els nois i noies és el tema de la identitat i la discriminació a causa d'aquesta. És una dinàmica que anirà bé per començar perquè no són necessaris grans conceptes, ni grans coneixements, tot el contrari quanta menys informació millor.

Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme

Col·locar tots els alumnes en rotllana. És importantíssim que estiguin en silenci i que tanquin els ulls. En aquest moment ja poden deixar-se anar de les mans.

Un cop amb silenci i amb els ulls tancats la persona que dinamitza enganxa un gomet al front de cadascun dels nois i noies.

Els gomets han de ser els següents:

Blau: rodons	Verd: rodons
Groc: quadrats	Vermell: quadrats
1 persona sense gomet	2 estrelles

Un cop tenen els gomets al front, els donar dues indicacions:

No podeu parlar
Us heu d'agrupar

A partir d'aquí la dinàmica comença. Amb uns 5 minuts ja estan tots agrupats i cal donar pas a la reflexió sobre el què ha passat. Algunes de les preguntes que els podem fer són aquestes:

- Quin criteri heu utilitzat per agrupar-vos? Perquè aquest i no un altres?
- En la vostra vida diria com ho fer per decidir amb qui us ajunteu i amb qui no?
- Quin rol, actitud heu assumit en la dinàmica? Perquè?
- La persona que estava sense gomet? Com t'has sentit? Com has sentit que et tractaven els altres? Perquè creus que ha estat així? Perquè no t'has ajuntat amb algú altre?

4- El cas del doctor Drew

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes completin un petit qüestionari sobre la vida del Doctor Charles Richard Drew, creador dels bancs de sang.

Per tal de poder completar aquest petit qüestionari cal fer 3 grups i a cada grup donar-los una biografia diferent del Dr. Drew. Cada alumna haurà de completar el seu qüestionari. Un cop fet això trencar el grup i els farem ajuntar per trios amb gent d'altres grups per tal de poder recollir més informació. Un cop tots els alumnes hagin completat el seu qüestionari es posa en comú.

La posada en comú és la part més importat de la dinàmica. Es tracta de que els nois i noies reflexionin sobre com han descobert la informació, com cada text donava informacions diferents, reforçant més uns aspectes o altres... És a dir quins aspectes del senyor Drew es transmeten i quins s'ignoren, si han vist una actitud racista o antiracista, etc.

6- La deshumanització de l'altre, els exterminis

En aquest apartat es passarà un fragment de 5-10 minuts de la pel·lícula *La Lista de Shinler* que parla dels exterminis jueus portats a termes pel nazisme. L'objectiu és veure fins a quins extrems ha arribat la societat en la deshumanització de l'altre i arribar a les conclusions finals amb ganes de canviar-ho.

7 - Conclusions i debat final, cap a la construcció d'una societat no racista.

Es tracta de resumir tot el que hem fet fins al moment. És important que a les conclusions tot el tema de com s'han sentit, la part més emocional.

Fer grups de 4 persones, per tal de facilitar que tothom exposi la seva opinió per posar-ho en comú al cap de pocs minuts.

És important arribar a tancar la sessió amb conclusions i accions necessàries per poder combatre actituds xenòfobes i racistes a l'aula, el centre, la família, els amics, en la nostra societat en general.

*** MATERIAL NECESSARI**

Gomets
Paper i llapis per escriure
Fitxes amb els retalls de la biografia del Dr. Drew

* **AUTORIA:** CeDRe de la Coordinadora d'ONG Solidàries.

• MATERIAL DE SUPORT PER A L'ACTIVITAT
Argumentari Racisme No!

Mini argumentari:

- Racisme: ideologia que defensa la superioritat natural d'uns grups per sobre dels altres.
- Racialisme, creu en la raça com element explicatiu de com són els humans. Malgrat científicament s'ha demostrat que les races no existeixen.
- El racisme biològic o racisme clàssic classifica les persones per races i suposa que determinades característiques biològiques fan que una persona sigui superior a una altra.
- El neoracisme estableix jerarquies entre els grups humans en funció de la seva cultura. Hi ha característiques innates en la forma de ser "Es porta a la sang" i això porta a justificar la segregació, a partir d'aquestes suposades diferències culturals.
- Perquè discriminem per color de la pell, la forma dels ulls, la religió? no té sentit, de fet els blancs tampoc som iguals, n'hi ha de rosos, de morenos, de més altres de més baixos i no tots som creients o practicants de la religió catòlica. És per això que apareix el racisme cultural que es basa en la discriminació a partir de la cultura, les tradicions, el menjar... però el que acaba passant és que es consideren moltes vegades inferiors i menys desenvolupats.
- La por a allò que és desconegut la manifestem posant-nos una cuirassa que se'n diu xenofòbia. Poder el que ens passa és que no som prou valents per atrevir-nos a conèixer coses diferents i que ens poden sorprendre i agradar. Xenofòbia: actitud d'incomprensió, de recel o de rebuig cap als grups humans diferents al nostre. És més freqüent que el racisme. Són sentiments de desconfiança o recel

cap els que són diferents. No implica que els consideri inferiors o que s'hi manifesta amb agressivitat.

- El racisme s'aprofita dels prejudicis xenòfobs per presentar els immigrants com una amenaça.
- Les coses noves i diferents moltes vegades ens poden sorprendre, i per positiu, poder en el fons no som tan diferents als altres!
- No et creguis tot el que et diuen a la televisió, els mitjans de comunicació busquen la crispació i el malestar, passa d'ells i posa't les ulleres de veure críticament!
- Si ens parem a pensar una mica tots som fills, nets, besnets d'emigrants. De gent que va haver d'abandonar casa seva, la seva terra, i anar a un lloc nou on es parlava una altra llengua, on hi havia una altra cultura, etc. Penseu-hi!
- Deshumanització de l'altre, les neteges ètniques són expressió del racisme portat a l'extrem. I no sempre per qüestions del color de la pell. A Àfrica per exemple hi ha grups ètnics que a nosaltres segurament ens semblarien iguals, com qui diu andalusos i extremenys o un de Madrid i un de Toledo però que es maten per qüestions culturals i perquè consideren que són diferents i uns millors que els altres.
- Paraules com colonialisme i neocolonialisme, supremacia, esclavitud, xenofobia, nazisme
- Antiracisme: actitud compromesa davant de discursos i actituds racistes
- L'etnocentrisme, eurocentrisme, la supremacia sobre l'altre portat a destruir la seva cultura i la seva tradició, despretigiant-la. Des del descobriment d'Amèrica els Europeus, creient-nos amb la possessió de tota la veritat i de la nostra superioritat respecte els altres ens hem dedicat a el colonialisme, l'esclavitud, les aniquilacions de pobles, o a obligar-los a canviar la seva cultura, "fer tornar civilitzats a aquells pobres salvatgets"
- No hi ha formes de viure millors o pitjors, sino de diferents i totes han de ser respectades sempre que respectin els valors de la humanitat del respecte i la igualtat entre totes les persones.

BIOGRAFIES DEL DR. DREW (PER REPARTIR ALS GRUPS):

HISTORIA A

Charles Richard Drew era un científic Afro-americanà. Va inventar els bancs de sang, que són una manera de guardar la sang per poder ser utilitzada per persones que necessiten una transfusió.

Va néixer el 1904. Eren cinc germans. Va estudiar medicina a la Universitat Brown, després va anar al Hospital General de Montreal. Va treballar amb el Doctor Beattie, que estava investigant sobre les transfusions de sang. Drew es va interessar molt en aquests treballs. Es va adonar que era molt important trobar la manera com guardar la sang, per poder ser utilitzada mes endavant. Va trobar que podia guardar sang si la recollia amb molt de compte i la conservava en neveres. Els seus descobriments varen salvar moltes vides durant la segona guerra mundial. Va morir el 1950 després d'un accident de tràfic.

HISTORIA B

Charles Richard Drew era un científic Afro-americanà. Va inventar els bancs de sang, que són una manera de guardar la sang per poder ser utilitzada per persones que necessiten una transfusió.

Va néixer a un ghetto a Washington. A la Universitat es va fer conscient del racisme. Fou atleta en un equip de la universitat. Va anar a un hotel després d'un partit. L'hotel no atenia a persones negres de l'equip. A la segona guerra mundial la Creu Roja establia llocs on la gent dones sang. L'exèrcit va dir que no deixaria que s'utilitzés sang negra amb els soldats. Va haver-hi moltes protestes. Finalment es va extreure sang negra però es va emmagatzemar separada de la sang blanca. Quan Drew va tenir l'accident de cotxe no estava lluny d'un hospital. L'hospital, a Alabama, estava utilitzant els seus descobriments. No admetia pacients negres, Drew va morir.

HISTORIA C

Charles Richard Drew era un científic Afro-americanà. Va inventar els bancs de sang, que són una manera de guardar la sang per poder ser utilitzada per persones que necessiten una transfusió.

Va ser molt bon atleta durant la seva joventut. Jugava a bàsquet, a futbol, i també era molt bon nedador. Després de l'hospital de Montreal va anar a treballar a Howard

University Medical School i es va convertir en cirurgià. Molta gent moria després de les operacions i els accidents. Els pacients perdien sang i no hi havia sang per donar-los. Portava molt de temps trobar a algú amb el grup sanguini adequat, aconseguir la seva sang i fer la transfusió al pacient. Durant la segona guerra mundial molta gent va morir perquè no hi havia sang per donar-los. Drew va trobar una manera d'emmagatzemar el plasma de la sang. Després de la guerra es va fer professor. Va guanyar molts premis pel seu treball científic abans de morir.

EL QÜESTIONARI:

Quan i on va néixer?
Què va estudiar?
Què li va passar per fer-se conscient del racisme?
Que va investigar i amb qui?
Perquè molta gent moria després d'accidents i operacions?
Que va descobrir?
Qui va establir llocs per donar sang durant la segona guerra mundial ?
Perquè l'exèrcit es va queixar de la sang?
En que es va convertir Charles Drew després de la guerra?
La seva mort, Quan? On? Per què? Com?

QUESTIONARI SOBRE CHARLES RICHARD DREW (full de respostes)

Quan i on va néixer? En un ghetto de Washington el 1904.
Què va estudiar? Va estudiar medicina
Què li va passar per fer-se conscient del racisme? Va anar a un hotel on no s'atenien persones negres
Que va investigar i amb qui? Les transfusions de sang amb el doctor Beattie
Perquè molta gent moria després d'accidents i operacions? Perquè perdien molta sang i no hi havia sang per donar-los
Que va descobrir? Els bancs de sang
Qui va establir llocs per donar sang durant la segona guerra mundial ? La creu Roja
Perquè l'exèrcit es va queixar de la sang? Perquè la sang era de gent negra
En que es va convertir Charles Drew després de la guerra? En professor
La seva mort, Quan? On? Per què? Com? Va morir el 1950 d'un accident de tràfic a l'Alabama. A l'hospital que hi havia allà prop no acceptaven persones negres.